

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א'תסט

ערב שבת קודש פ' דברים, שבת חזון,

ה'תשפ"ב

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חבי"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ע"ב שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ומאה ועשרים שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

IN HONOR OF

Hatomim Schneur Zalman שיח' Yakubov

On the occasion of his birthday, 12 Menachem-Av, 5782

AND IN HONOR OF HIS BROTHERS AND SISTERS שיחיו

AND IN HONOR OF HIS PARENTS

Mr. & Mrs. Tzion and Adina שיחיו Yakubov

*

DEDICATED BY THEIR FRIENDS

Mrs. Esther Shagalov שתח' Shagalov

and family שיחיו

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח'י רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

דוקא, ולהיות שהוא מעמד ומצב של דין, ע"כ א"א שיתגלו הרחמים, כ"א בלבוש של דין דוקא דאם יתגלו כמו שהם אזי ינגד מדת הדין, ולכן התלבשו בלבוש של דין,

ובאמת יש בזה עוד מעלה, דע"י שבחצונות הם דין, שבזה האט מען דאך מפצה געווען את מדת הדין, ע"כ יכולים להיות רחמים עד אין סוף, מפני שאין בה ההתנגדות של מדת הדין. (ראה לקו"ת ד"ה בשברי לכם. קו' סא ע' יו"ד ואילך).

ולכן נק' בשם אב שזה מורה על רחמים, מפני שבאמת זה רחמים גדולים ביותר כנ"ל. והנה בכתיבת גט כותבים ירח אב בלי תי' מנחם, ובברכת החדש המנהג הוא (וואס מנהגם של ישראל תורה) שמברכים חדש מנחם אב. ומה שמוסיפים תי' מנחם בברכה הנה הטעם הוא וואילע מיט ברכת החדש וויל מען דאך ממשיך זיין אז אין דעם חדש אדער אפילו אין די טעג וואס זיינען נאך ביז ר"ח שהם ימי ההכנה לחדש זאל זיין ישועה ונחמה. דכללות ענין הנחמה הוא וויא מ'האָט גערעט (בהר"ד דש"ק מברכים תמוז) אשר באה אחרי יגון דוקא, היינו התגלות הפנימיות של היגון הקודם, ולכן מוסיפים בעת ברכת החדש תי' מנחם, הכוונה שיומשך הרחמים בגילוי, גם למטה מעשרה טפחים.

דער רבי מהר"ש האָט אַמאָל געפרעגט אצל אביו כ"ק אדמו"ר הצ"צ בשנת תר"ח מה נעשה עם ה"קין" שרמזו על שנה זו, וענה וואָס ווילסטו, ביאת המשיח הוא גילוי פנימיות הנשמה, (עיינן אגה"ק ס"ד) עס האָט זיך אָפּ געדרוקט דער לקו"ת שהוא גילוי פנימיות התורה, שע"ז הוא גילוי פנימיות הנשמה, ויאמר לו כ"ק אדמו"ר מהר"ש מיר ווילען אָבער ביאת המשיח למטה מעשרה טפחים,

בשבת זו מראים לכאו"א המקדש דלעתיד

אע"פ שבעיני בשר לא רואים את "המקדש דלעתיד" שמראים לכאו"א בשבת חזון, כפי שידע אינש בנפשי' - אבל האם בגלל שהסוסים הם סוסים - המלאכים אינם מלאכים!?! • וכיון שהוא מאמין שה"יחידה" שלו רואה זאת, זה פועל אצלו התאמתות בידיעה, כאילו שהוא רואה את-זה בעצמו בעיני בשר • ע"ז שכאו"א לוקח את הנתנית כח מכך שמראים לו את "המקדש דלעתיד", ומוריד א"ז לפועל בעבודתו עוד בימי הגלות האחרונים - הרי זה ממחר יותר את גילוי הגאולה השלימה • משיחת ש"פ דברים, שבת חזון, ה'תש"מ - בלתי מוגה

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

שע"ז יפתח את הדרך⁴ - אבל אח"כ ע"י הנביא מראים את בית המקדש "לכאו"א".

ומה מראים "לכאו"א" - לא את ביהמ"ק שמישיח יבנה לעתיד לבוא, יבנה ביהמ"ק במקומו - לשון עתיד [או (בלשון הרמב"ם⁵) "ובנה מקדש במקומו", שגם "ובנה" הוא בלשון עתיד] - אלא⁶ את בית המקדש של הקב"ה שהוא "בנוי ומשוכלל"⁷, ה"מקדש אד'

א. בענין שבת חזון ישנו דבר נפלא:

מובא בשם ר' לוי יצחק מברדיטשוב¹ [.] ש"שבת חזון" הוא מלשון מחזה, שבשבת זו מראים "לכאו"א המקדש דלעתיד".

הביאור בזה בפרטיות:

"המקדש דלעתיד" שמראים בשבת חזון, מראים לא רק לישע"י הנביא² או לשאר הנביאים - אלא גם "לכאו"א" מישאל.

בתחילה אכן הראו אותו לנביא³, בכדי

(1) נעתק באוה"ת נ"ך כרך ב' ע' א'צז - בשוה"ג.

(2) דהרי השבת נק' ע"ש "חזון ישעיהו" - אף שהראו אותו ליחזקאל כהערה הבאה.

(3) היינו ליחזקאל - ראה יחזקאל סימן א' ואילך. רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א ה"ד.

(4) ראה סה"מ תרע"ח ע' רפג. תרפ"ח ע' קב.

(5) הל' מלכים ספי"א.

(6) ראה אוה"ת שם (בהמשל) "עשה לו לבוש שלישי כו". וראה לקו"ש חכ"ט ע' 22 והערה 42. ואף דשם מבואר שהוא "בניא דקוב"ה" - ראה לקמן ס"ב ובהנ"מ שם בהערה 9.

(7) פרש"י ותוס' - סוכה מא, סע"א. ובכ"מ.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

כוננו ידיך⁸:

למרות שביהמ"ק שיבנה משיח הוא ג"כ דרגא נעלית ביותר – כמובן מכך שמש"ח יהי נבחר המין האנושי⁹, בחי' היחידה¹⁰, ואחר-כך יתוספו בו כל העליות ד"הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו¹¹, "זיכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה", "וילחם מלחמת ה"⁵ – וינצח, אתכפיא ואתהפכא, ולאחרי כל זה יהי "בנה מקדש במקומו" – א"כ הרי מובן גודל העילוי שיהי' בבית המקדש שיבנה משיח

– אעפ"כ מראים "לכאו"א" שבבת חזון לא את ביהמ"ק שיבנה משיח אלא את ביהמ"ק הבנוי של הקב"ה, "מקדש אדני-כוננו ידיך", שבית מקדש זה הוא באין ערוך נעלה יותר מבית המקדש שיבנה משיח.

ב. והכוונה בזה שמראים זאת "לכאו"א" כאן למטה, הוא כדי לעורר אותו שיעסוק "בקב שלו"¹¹ בבניית בית המקדש, שאז ישנם ב' המעלות – הן את ביהמ"ק שבנוי מלמעלה של הקב"ה והן את עבודתו למטה.

ע"ד התיווך בין מאמרי חז"ל האומרים שמש"ח יבנה את ביהמ"ק לבין מאמרי חז"ל האומרים שביהמ"ק "יגלה ויבוא משמים (בנוי ומשולל)" – שלכאורה זו סתירה –

כמדובר פעם בארוכה¹², שבבית המקדש דלעתיד יהיו ב' המעלות – הן המעלה שמש"ח יבנהו, והן המעלה ש"יגלה ויבוא משמים".

ג. וזה קשור גם להמדובר לעיל¹³, שכל

(8) בשלח טו, יז.

(9) ע"ד לשון הרמב"ם בנוגע למשה (פיהמ"ש סנהדרין פ' חלק יסוד השביעי – תרגום קאפח).

(10) סה"מ תרצ"ט ע' 207 בשם הרמ"ז.

(11) ראה ב"מ לח, א.

(12) שיחת מוצש"ק מטר"מ תשל"ט – לקו"ש חי"ח ע' 418 ואילך (וראה גם בהערות). ועוד.

(13) ס"ח בהשיחה (שיחות קודש תש"מ ח"ג ע' 726). וראה לקו"ש חכ"ט ע' 12 ואילך.

ענין הגלות הוא "על מנת"¹⁴ שתבוא הגאולה, ובעיקר יש להדגיש זאת בשבת שקודם תשעה באב, כיון שאז ניכרת עוד יותר ירידת הגלות. ונקודה זו היא בהדגשה יתירה בענין דשבת חזון, השבת שלפני תשעה באב, שאז מראים כאן למטה בזמן הגלות "לכאו"א המקדש דלעתיד".

שזה מגלה יותר בבהירות שכל כוונת הירידה בגלות היא – הגאולה ובית המקדש שיהי' אז,

שלכן מראים לכאו"א, למטה בזמן הגלות, ובפרט בשבת שקודם תשעה באב, שאז התכלית דירידת הגלות – את "המקדש דלעתיד".

ומראים לו זאת בכוונה כדי שזה יפעל על המעשה והעבודה בפועל שלו, כנ"ל (ס"ב).

ד. ואע"פ שבעיני בשר לא רואים (עכ"פ – כו"כ אינם רואים) את "המקדש דלעתיד" שמראים לכאו"א בשבת חזון, כפי שידע אינש בנפשי –

אבל (כהסיפור הידוע¹⁵) האם בגלל שהסוסים הם סוסים – המלאכים אינם מלאכים!?

– האם בגלל שהנפש הבהמית שלו והעיני בשר שלו (שהנפש הבהמית פועלת עליהם), אינם רואים את "המקדש דלעתיד" שמראים לו – לא רואה זאת היחידה" שלו!?

וכיון שהוא מאמין שה"יחידה" שלו רואה זאת, זה פועל אצלו התאמתות בידיעה, כאילו שהוא רואה את-זה בעצמו בעיני בשר¹⁶.

ה. והמעשה הוא העיקר:

כמדובר לעיל, זה מה שמראים בשבת חזון

(14) ראה הנסמן בהערה 17.

(15) ראה הוספה לסה"מ תרפ"ח ע' רא ואילך. ס' השיחות תש"א ע' 130.

(16) וראה בארוכה לקו"ש ח"ט ע' 24 ואילך.

ויאמר לו כ"ק אדמו"ר מהר"ש: מיר ווילען אבער ביאת המשיח למטה מעשרה טפחים

בשייכות לחודש מנחם אב וימי בין המיצרים, הבאנו (בע' 15) צילום נדיר ומיוחד (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחת ש"פ פינחס, מברכים החודש מנחם אב ה'שי"ת

(נדפסה ב"שיחות קודש" ה'שי"ת (הוצאה חדשה) ע' 117 ואילך)

להלן פענוח הצילום שלפנינו (הכתי"ק בא בהדגשה):

ב"ה. ר"ד מההתועדות דש"ק מברכים מנ"א פ' פנחס השי"ת.

א. היינט איז דאך שבת מברכים אב, עס איז פראנען אין דעם רבי'נס נ"ע א מאמר (נחמו עת"ד ורשום עליו שהוא מכתבי אאזמו"ר) וואָס ער פּרעגט דארטין, שבחדש אב הרי ה' פורעניות חורבן הבית ראשון ושני, וכן חטא המרגלים שה' ה מקור על החורבן ה' ג"כ בתשעה באב, וכן שארי הענינים שמבואר בדרז"ל שאירעו בחדש אב שכ"ז הו"ע של דינים וגבורות, ולמה נק' החדש הזה בשם אב, שתי' אב מורה על רחמים כמ"ש כרחם אב, וכן הסדר של תי' אב א. ב. מורה ג"כ על רחמים, כמבואר בזהר (ח"ב נא, ב) דבכל מקום שהסדר הוא מלמעלמ"ט הרי הוא רחמים ומלמטלמ"ע הוא דינים וגבורות, ולכן תשרי שבו נדון העולם סדרו הוא ת.ש.ר. מלמטלמ"ע, משא"כ חדש אב שסדרו הוא א. ב. מלמעלמ"ט, מורה על רחמים, וא"כ איך החדש הזה שבו אירעו כל הענינים וואָס ער רעכענט אויס במס' תענית מכונה בשם אב, שהשם הזה הנה מורה על רחמים דוקא.

ומבאר שם בהמאמר שהוא ע"ד שמע בני מוסר אביך. - וי"ל הענין שבאמת הרי הכל הוא רחמים, שהרי מאתו לא תצא הרעות ובפרט ההנהגה עם עמו ישראל שהם בניו וצאן מרעיתו, הרי בודאי הוא בחסד וברחמים, אלא שיש רחמים נגלים, ויש רחמים גדולים ביותר (היינו שלמע' מסדר השתל'). ולהיותם רחמים גדולים ביותר ע"כ אין יכולים להתגלות כ"א בלבוש של דין דוקא,

וטעם הדבר הוא, דלהיות שאז הוא מעמד ומצב של דין, שלכן הוצרך שיהי' רחמים גדולים

770 יעבור בשלימותו להר הבית

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"

הגמרא במסכת מגילה אומרת¹: "עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות" – "מקדש מעט"² שבחוץ לארץ – "שיקבעו בארץ ישראל", עד למקום המקדש על הר המורי³.

זאת-אומרת, לא יקחו לארץ ישראל רק את המתפללים בבתי כנסיות ולומדי התורה בבתי מדרשות, ולא רק את התורה ומצות שקיימו שמה וספרי התורה – אלא גם את עצם האבנים, העצים והעפר⁴ של **הבנינים הגשמיים** דבתי כנסיות ובתי מדרשות, יקחו לארץ ישראל למקום המקדש על הר המורי!

כיון שעיי"ז שיהודים התפללו ולמדו תורה באותם בתי כנסיות ובתי מדרשות במשך זמן הגלות, ובלשון הגמרא⁵ "קורין ומרביצין בהן תורה" – הם המשיכו קדושה גם בבתי עצמם, באבנים, עצים ועפר, והקדושה נשארת בהם באופן קבוע ונצחי לעולמים, עד שמעבירים אותם לארץ ישראל ולירושלים על הר הבית⁶.

שזהו דבר נפלא ("א עוואלדיקע זאך"): אע"פ שנמצאים בגלות, ועוד בגלות בתוך גלות – כי נוסף על הגלות דירידת הנשמה בגוף, נמצאים גם בגלות כפשוטו – אעפ"כ, עיי"ז שיהודים מתפללים ולומדים בבתי כנסיות ובתי מדרשות, הם ממשיכים קדושה נצחית בעצם הבנינים הגשמיים, עד שיעבירו את הבנינים לארץ ישראל לירושלים על הר הבית, מעבר מן הקצה אל הקצה – מגלות בתוך גלות עד לתכלית העילוי בקדושה!

[.] אם הדברים אמורים בנוגע לכל הבתי כנסיות ובתי מדרשות, עאכו"כ שכן הוא בנוגע לבית הכנסת ובית המדרש זה של כ"ק מו"ח אדמו"ר, היכן שעבד את עבודתו בתומ"צ והנהיג את צאן מרעיתו במשך עשר שנים – הרי זה דבר הברור שלא יקחו לארץ ישראל רק את המתפללים ולומדי התורה בביהמ"ד זה, ולא רק את התומ"צ וכל הענינים שכ"ק מו"ח אדמו"ר פעל, ולא רק את ספרי התורה וכו' – אלא גם את עצם הבנין של האבנים, עצים ועפר עם ה"עזרת נשים" וכל הענינים שנמצאים שם וכו' – יקחו יחד לארץ ישראל, לירושלים על הר הבית!

(משיחת ש"פ דברים, שבת חזון ה'תשמ"ב - בלתי מוגה)

- (1) כט, א. בכ"ז ראה קונטרס בענין "מקדש מעט זה (4) ראה נגיעים פי"ב מ"ב. (5) מגילה שם. (2) יחזקאל יא, טז. (3) ראה חזק"ג שם. (6) ראה גם לקו"ש ח"ז ע' 168.

מוקדש

לזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו וילדיהם רחל בת חיה מושקא, לאה שרה בת חיה מושקא, וישראל רחמים בן חיה מושקא שיחיו ולזכות הנא לאה בת ח' רחל, עדינה בת ח' רחל, מרים בת ח' רחל, וצבי בן ח' רחל שיחיו

לזכות ר' ברוך אהרן בן ברניא סלאווא וזוגתו רייזל פרומא בת ח' רחל שיחיו

"לכאו"א המקדש דלעתיד" – הוא בכדי שזה יפעל בעבודתו,

ועיי"ז שהוא רואה בשבת חזון את ביהמ"ק בנוי, הוא מבין שכל הגלות היא רק "על מנת שיבוא ארי' ויבנה אריאל"¹⁷,

במילא זה פועל עליו שיוסיף עוד בעבודתו כדי להביא לידי גילוי את הכוונה שבגלות – "היבוא ארי' ויבנה אריאל".

ובפרט שמראים לו זאת ברגע הראשון שבשבת חזון – כמובן מכך שתיכף לאחר הרגע הראשון של השבת היא נקראת שבת חזון, כפי שרואים בפשטות: כאשר שואלים מישהו מיד ברגע הראשון של השבת: איזו שבת זו, ובמה היא שונה משאר שבתות השנה? – הוא יאמר שזוהי שבת חזון.

ומזה מובן, שגם הנקודה של שבת חזון – שמראים "לכאו"א המקדש דלעתיד" – ישנה כבר ברגע הראשון של שבת זו.

ובפרט כשעומדים כבר עתה לאחר קריאת התורה וקריאת הפטורה של פ' חזון עם ברכה לפני' ולאחרי', ובפרט כשעומדים בזמן דרעוא דרעוין –

אזי ישנה נתינת כח הרבה יותר חזקה, אשר מה שמראים "לכאו"א המקדש דלעתיד" בשבת זו – יפעל וישפיע על כאו"א במעשה בפועל, מיד בשבת זו.

וגם ישפיע, שיקחו משבת זו החלטות טובות בנוגע למעשה בפועל בימים הבאים.

וכאשר מקבלים החלטה טובה, אזי כיון שנמצאים כבר קרוב להגאולה – הקב"ה מצרפה ("שטעלט צו") מיד למעשה, "מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה"¹⁸, שאזי ישנם שתי המעלות, הן המעלה דמחשבה והן המעלה דמעשה.

(17) ל' חז"ל – ילקו"ש ירמי' בתחלת רמז נטר.

(18) יקידושין מ, א. וראה סה"מ תש"ב ע' 87.

ו. ולזה ניתוספה עוד נקודה:

שבת זו נקראת שבת חזון על שם הפטורה ד"חזון ישעיהו", ש"חזון" הוא תרגום של ראי'.

ומכך גם יוצא, שמה שמראים בשבת חזון "לכאו"א המקדש דלעתיד", כמשמעות השם של שבת זו "שבת חזון" מלשון מחזה – הרי זה קשור גם לענין הראי', כפי שזה בלשון התרגום – "חזון" מלשון מחזה.

והביאור בזה:

כאשר אומרים שהמילה "חזון" היא תרגום של ראי', אין זה ח"ו לגרועותא אלא למעלותא:

זה מראה ומגלה את העילוי דאתהפכא על אתכפיא, העילוי ד"לבנים" על "אבנים", כמבואר בתו"א פ' משפטים¹⁹ עה"פ²⁰ "ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטוהר".

ובפרט בנוגע לתרגום בלשון ארמי (ש"חזון" הוא תרגום של ראי' בלשון ארמי):

"ארמי" הוא ענין של רמאות, כמובא בזהר²¹ בנוגע ליונה הנביא (שקשור ליוהכ"פ), ש"יונה" הוא מלשון אונאה.

והרי זהו התוכן של כל העולם – שהוא רמאות ("נארעריי") ואחיזת עינים – מה שהאדם רואה בעולם הוא דבר מרומה – ואמיתית המציאות של העולם היא "על מנת" ענין אחר, ע"ד מה שהגמרא אומרת²² שכל המציאות דבריאת העולמות היתה על מנת שבני ישראל יקבלו את התורה.

ז. ועפ"ז מובן העילוי דשבת חזון:

(19) עז, ג ואילך. עח, רע"ג.

(20) משפטים כד, י.

(21) ח"ב קצט, א. וראה אוה"ת שה"ש כרך ב ס"ע תקלב ואילך.

(22) שבת פח, א.

ללא הבט על-כך שנמצאים אנו בגלות כלל, ובפרט בשבת שקודם תשעה באב, שזוהי הדרגה הכי תחתונה ד"ארמי", של רמאות, כיון שהמציאות האמיתית של הגלות אינה הגלות עצמה אלא "על מנת" שתבוא הגאולה -

אזי בדרגה זו התחתונה גופא, ב"ארמי", נפעל הענין דשבת חזון, שהוא התרגום ארמי של רא"י - שמראים לו את "המקדש דלעתיד",

אשר זוהי תכלית השלימות ד"ותהי' להם הלבנה לאבן"²³, שמתרגום ובפרט מתרגום ארמי, עושים ענין בקדושה, עד לענין שמראים "לכאור"א המקדש דלעתיד".

ובעבודת האדם:

הרא"י של "המקדש דלעתיד" שישנה אצל כאור"א בשבת חזון - צריכה לפעול עליו לא רק בעבודתו בתומצ' ובתפלה וכו', שאלו הם ענינים בבחי' לשון הקודש - אלא לפעול עליו גם בעניני העולם שלו, באכילה ושת' ושאר עניניו - שגם הם יהיו חודרים בראיית "המקדש דלעתיד".

ח. ועי'ז שכאור"א לוקח את הנתנית חכ מכך שמראים לו את "המקדש דלעתיד", ומוריד א"ז לפועל בעבודתו עוד בימי הגלות האחרונים - הרי זה ממחר יותר את גילוי ה"על מנת" של הגלות - הגאולה השלימה.

מכיון שכעת הרי כבר בודאי "כלו כל

(23) ל' הכתוב - נח יא, ג. וראה תו"א שם עח, ג.

הקיצין"²⁴ לשון רבים, עד שנמצאים אנו גם לאחר הקץ דשנת תש"ג,

ובפרט שכבר אוחזים ב"ויהי²⁵ בשלשים שנה"²⁶, "בן שלשים לכח"²⁷, שעוסקים במעשינו ועבודתנו כרצון ובשליחות דכ"ק מו"ח אדמו"ר,

וכן מלאו מאה שנה להולדת כ"ק מו"ח אדמו"ר, שאזי העבודה היא באופן כפי שאומרים בפרק קא בתהלים (לאחרי פרק ק - "מזמור לתודה") - "אשירה לך ה' אזמרה", וישנם ב' המעלות, המעלה ד"אשירה" והמעלה ד"אזמרה", ששיר הוא בפה וזמר הוא בכלי, ששני ענינים אלו היו בבית המקדש²⁸ - הרי זה דבר בטוח שכבר אוחזים ב"רכוש גדול"²⁹ הכי נעלה שיכול להיות ע"י הגלות.

והיות ש"כלו כל הקיצין", אזי אפי' אם לא הגיע עוד ה"אחישה" אלא רק "בעתה"³⁰ - הרי ה"בעתה" ישנו כבר בודאי.

ולכן כעת כבר בודאי הזמן שבית המקדש שמראים לכאור"א בשבת זו - יתגלה בפועל, ויקויים ה"ויבנה אריאל", כפי שמסיים בילקוט³¹.

(24) סנהדרין צז, ב.

(25) יחזקאל א, א. וראה קצה"ע לתניא ע' עו. לקו"ש ח"ב ע' 591 ואילך. ח"ד ע' 1323 ואילך.

(26) היינו: אחרי תש"י.

(27) אבות ספ"ה.

(28) ראה רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ג ה"ג. ועוד.

(29) ל' הפסוק - לך טו, יד.

(30) ישע"י ס, כב. סנהדרין צח, א.

(31) שבעה ע"ז.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' אוסקר גרשון משה אהרן ב"ר יחיאל דוב ע"ה

לרגל היארצייט - י"ב מנחם אב

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

בודאי שהקב"ה צריך להביא את הגאולה בהוה ממש, ברגע זה!

ולהעיר, שאף שמצינו בכתבי האריז"ל²⁴ הגבלה מסויימת בנוגע לנתנית הצדקה בלילה - הרי, הגבלה זו אינה שייכת בנתניה לגבאי של צדקה (אלא לעני עצמו), ואפילו בנוגע לנתניה לעני, הרי, כשהעני מבקש שיתנו לו צדקה להחיות נפשו ונפש בני ביתו, ישנו חיוב גמור לתת לו צדקה בכל זמן, גם בלילה, בתחלת הלילה ובאמצע הלילה כו', אפילו מאה פעמים²⁵ (כמדובר כמ"פ²⁶), ועאכו"כ בנוגע לצדקה רוחנית לגלות החיים הפנימיים שיש בו כו'.

וגדולה צדקה שמקרבת את הגאולה²⁷, קירוב וזירוז הגאולה כפשוטה ממש - כשם שמצות הצדקה צריכה להיות באופן שמחי' נפש העני ובני ביתו בפועל ממש, עי"ז שנותן לו מאכל ומשקה²⁸ שנעשה תיכף דם ובשר כבשרו, ובפרט כשהעני צועק שהוא רעב וצמא, ודוגמתו בנדוד"ד - שבני" צועקים "עד מתי"... כבר "כלו כל הקיצין"²⁹ אתמול ושלשום כו', בשנה שעברה ובשנים שלפנ"ז!... וכפי שהכריז כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו³⁰ - לפני כו"כ שנים - "לא לתור לתשובה לאלתר לגאולה"³¹, הרי בודאי שהקב"ה צריך להביא את הגאולה בפועל ממש - לא רק "לא לתור" בלשון עתיד, אלא בהוה ממש, ברגע זה ממש.

ובפרט בעמדנו ביום סגולה - יום ההילולא דהאריז"ל החי, שבו מודגשת השייכות לגאולה העתידה מצד כללות הענין דגילוי פנימיות התורה, וכמרומו גם בשמו של האריז"ל (יצחק - שלעת"ל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו), ומרומז גם ביום חמישי באב (דרגא החמישית, יחידה) [. .] - אשר, כל ענינים אלו הולכים ונמשכים גם בסיומו של היום, ובימים שלאח"ז (כי, בעניני קדושה, ה"סיום" הוא גם "הכנה" לעילוי גדול יותר³²), ובאופן דמוסיף והולך ואור מיום ליום, כולל גם הוספה בענין ה"יום", אור וגילוי, כמ"ש³³ "ויקרא אלקים לאור יום", עד ליום הגאולה האמיתית והשלימה - "יום ה' הגדול" שאודותיו יבשר אליהו הנביא³⁴, שאז, יתגלה ענינו של יצחק בתכלית השלימות.

(קטעים משיחות ליל ומוצאי ה' מנחם-אב ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

(24) סידור האריז"ל בתפלת ערבית.

(25) פ' ראה טו, יו"ד ובפרש"י.

(26) ראה לקו"ש ח"ט ס"ע 292 ואילך, ועוד.

(27) ב"ב יו"ד, א. וראה תניא פל"ז (מו, ב).

(28) להעיר, שזוהי מעלת הצדקה דנשים צדקניות - כדאיתא בגמרא (תענית כג, ב) "איתתא שכיחא בביתא ויהבא ריפתא לעניי ומקרבא הנייתה", "דבר אכילה היא נותנת לעני, והוא בלא טורח ממה שהיתה נותנת מעות, ויטריח העני עד שיקנה" (פרש"י שם).

(29) סנהדרין צז, ב.

(30) קול קורא ב"הקריאה והקדושה" סיון-תמוז תש"א-תש"ב.

(31) להעיר מפס"ד הרמב"ם (הל' תשובה פ"ה ה"ה) "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין" - "מיד" כפשוטו, לפי ההבנה וההשגה שלנו, בעגלא דידן, כפשוטו ממש.

(32) כמו בסיום מסכת, שה"סיום" הוא גם הכנה להתחלת מסכתות אחרות.

(33) בראשית א, ה. וראה סה"מ תש"ח ע' 239.

(34) מלאכי ג, כג.

והרי, מהפעולות המיוחדות שסגולתן למהר ולזרז ביאת משיח צדקנו, היא – הפצת המעיינות חוצה, כדברי מלך המשיח להבעש"ט (שנאמרו בהיכלו של המשיח) שכאשר יפוצו מעיינותיך (דהבעש"ט, תורת החסידות) חוצה אזי קא אתי מו, דא מלכא משיחא³.

ג. ויש להוסיף, שהקשר והשייכות דהאריז"ל החי עם הגאולה האמיתית והשלימה (ביאת המשיח ע"י גילוי פנימיות התורה) מתבטא גם בשמו:

שמו של האריז"ל החי – **יצחק** – קשור ושייך לגאולה העתידה, כמארז"ל⁴ שלעתיד לבוא יאמרו ליצחק דוקא (לא לאברהם ולא ליעקב) "כי אתה אבינו"⁵, שאז יומשכו ויתגלו הברכות הכי עליונות, מבחי' הגבורה דקדושה, תוקף והתגברות הטוב והברכה כו' (כמבואר בדרושי ר"ה בסידור (עם דא"ח) שער התקיעות⁶ – דרושי אדמו"ר הזקן שנכתבו ע"י אדמו"ר האמצעי, ובתוספת ביאור בדרושי הצ"צ בכ"מ⁷).

וכמרומו גם בשם יצחק – ע"ש "צחוק עשה לי אלקים כל השומע יצחק לי"⁸, שחוק ושמחה, שעיקרה ושלימותה בגאולה העתידה לבוא ע"י משיח צדקנו, כמ"ש⁹ "אז ימלא שחוק פינור".

זאת ועוד:

ידוע ש"יצחק" בגימטריא "ארבה"¹⁰ (כמרומו בכתוב "הרבה ארבה את זרעך"¹¹, "וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק"¹²), שמורה על הריבוי כו', ו"יצחק" בגימטריא **שמונה** פעמים שם הוי"ו¹³, וידוע שמספר **שמונה**¹⁴ קשור עם הגאולה העתידה – שלכן, "כינור"¹⁵ . . של ימות המשיח **שמונה** (נימין), שנאמר¹⁶ למנצח על השמינית¹⁷.

ונוסף לזה, מרומו הדבר גם ביום ההילולא – **חמישי באב**¹⁸:

חמישי – רומז לדרגא החמישית מ"חמשה שמות (ש)נקראו לה", בחי' היחידה¹⁹ (ע"ד המבואר בענין "יום שנתחייב בחמש תפלות"²⁰) – דרגתו של משיח צדקנו²¹.

ד. [.] כרגיל בכגון-דא – נסיים בענין הצדקה (באופן ד"כפלים²² לתושי"²³), לתת לכאו"א שליחות-מצוה בענין של צדקה, וביתר שאת וביתר עוז – בהוספה מדילי.

(3) אגה"ק דהבעש"ט - כש"ט בתחלתו.
 (4) שבת פט, ב.
 (5) ישע"י סג, טז.
 (6) רמז, א-ב.
 (7) ראה ספר הליקוטים (דא"ח הצ"צ) ערך יצחק סי"ד. וש"נ.
 (8) וירא כא, ו.
 (9) תהלים קכו, ב.
 (10) ראה ל"ת להאריז"ל ס"פ וירא.
 (11) וירא כב, יז.
 (12) יהושע כד, ג.
 (13) דלא כ"יעקב" - ז"פ הוי', ו"יוסף" - ו"פ שם הוי' (ל"ת להאריז"ל שם).
 (14) להעיר, ש"שמיני" הוא גם מלשון שומן, כמבואר בפירוש "שמיני עצרת", דקאי על הנקודה הפנימית, "עסענך", שלמעלה גם מבחי' החכמה כו' (נסמן בלקו"ש חיי"ז ס"ע 337).
 (15) ערכין יג, ב.
 (16) תהלים יב, א.
 (17) וכולל גם כינור של עשר נימין - "עלי עשור" (ערכין שם).
 (18) נוסף על האמור לעיל בנוגע לתוכן הכללי דימים אלו - שיהפכו לששון ולשמחה ולמועדים טובים.
 (19) ב"ר פי"ד, ט. דב"ר פ"ב, לז.
 (20) לקו"ת ס"פ פינחס.
 (21) רמ"ז לזח"ג רס, ב (מק"מ קצ, ב).
 (22) ל' הכתוב – איוב יא, ו.
 (23) במוצאי חמשה באב (המו"ל).

צריכים לדעת שבודאי כבר בא הזמן שמשיח יבוא

א. . . ע"פ הנ"ל¹ מובנת ההוראה לבנ"י בדורנו זה, דור האחרון של הגלות – שמכיון שעומדים בסיום הגלות ד"ערבות מואב" [לפי כל הסימנים בגמרא², ולפי מה שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו העיד כבר מלפני כמה שנים, שנשאר רק לצחצח הכפתורים³, ו"לאלתר לגאולה"⁴, ומשיח עומד אחר כתלנו⁵, וכו' וכו'] – מובן שעכשיו צריך כבר להרגיש בגלוי (לא הקושי של הגלות ר"ל, אלא) שעומדים **"בעבר הירדן"**, נמצאים כבר בעלי' ליכנס לארץ ישראל בגאולה האמיתית והשלימה, וצריך להיות רק "עמדו הכן כולכם"⁶.

ובמכ"ש וק"ו: אם בנוגע להכנות לכניסתם בפעם הראשונה לארץ ישראל (כשבנ"י היו עדיין "בערבות מואב") כבר נרגשה רק העלי' שבזה ("בעבר הירדן"), אע"פ שמשה ידע שהוא לא יכניס את בני' לארץ ישראל (מבלי הבט על תפלתו להקב"ה "ואתחנן אל ה' גו"), ובמילא יכול להיות שהביאה לארץ לא תהי' ביאה נצחית⁷, ויכול להיות שאח"כ ילכו עוד הפעם בגלות⁸,

ואחד הטעמים לזה הוא, כי משה הוא למעלה מענין הגלות⁹, ובמילא באם משה הי' מכניסם לארץ ישראל, אזי לא יכול הי' להיות גלות⁷; אבל שלילת הגלות אז הי' בא מצד הגילוי מלמעלה (מכח משה) ולא מצד מציאות העולם עצמו, ונשאר **האפשרות** לגלות . ולכן לא משה הכניסם לארץ ישראל, שזה איפשר שתהי' אח"כ גלות, ובנ"י יכניעו ויבררו הכחות דלעו"ז, של סיבת הגלות, שזה פועל עלי' וגאולה נעלית יותר¹⁰, גאולה שאין אחרי' גלות (אפילו לא אפשרות לגלות) –

על-אחת-כמה-וכמה בסיום גלות זה האחרון, כאשר כבר עברו עבודת הברורים בגלות, וכל הנסיונות עד לחבלי משיח, הדברים המבהילים בלתי משוערים כלל וכלל (אפילו לאומות העולם) שאירעו בדורנו זה הי' לא תהי', לא תקום גו' – **הרי דבר ברור ופשוט**, שעכשיו הוא במצב שבני ישראל נמצאים **"בעבר הירדן"**, ועומדים ממש ("מ'האלט אָט אָט")

(1) המבואר בהשיחה לפנ"ז (התועדויות תשמ"ח ח"ד ע' 114 ואילך). **המו"ל**.
 (2) בסיום מסכת סוטה.
 (3) שיחת שמח"ת תרפ"ט.
 (4) "קול קורא" ב"הקריאה והקדושה" תש"א-תש"ב.
 (5) "קול קורא" שם סיון תש"א.
 (6) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר מכ"ו אד"ר תרח"ץ (נדפס בסה"מ קונטרסים ח"ב שצז, ב. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רעט).
 (7) ראה שער תשובה לאדהאמ"צ ח"ב חינוך בתחלתו. אוה"ת ואתחנן ע' סה. צג. ועוד.
 (8) ועפ"ז יומתק מה שגבי מיתת משה (מפני שלא נכנס לארץ) ובכיתת בני' על זה נאמר (ברכה לד, א. ח) רק **"בערבות מואב"** (ולא "בעבר הירדן"), שזה מדגיש הירידה בגלות, כנ"ל בפנים סוס"ד (התועדויות הנ"ל ע' 116. **המו"ל**).
 (9) ראה סוטה ט, סע"א (בנוגע מעשה ידי משה).
 (10) ראה אוה"ת שם ע' פז.

להכנס לארץ ישראל, ביחד עם משה רבינו¹¹ כפשוטו ממש¹² (כפי שביקש בתפילות¹³ "ואתחנן את ה' גו'") בגאולה האמיתית והשלימה, שאין אחרי גלות, ע"י משיח צדקנו,

שהוא עומד ומצפה חסר-סבלנות לרגע שישגאל את בני ישראל מהגלות, וזה יכול להיות תיכף ומיד ממש, ועד כדי כך שהגמרא אומרת¹⁴ ש"משיח יתיב בני עניי סובלי חלאים וכולן שרו ואסירי בחד זימנא, איהו (משיח) שרי חד ואסיר חד, אמר דילמא מבעינא דלא איעכב" (שרי חד נגע ומקנחו וקושרו ואח"כ מתיר האחר כו' ואינו מתיר שני נגעים יחד דסבר איבעי לי לצאת וליגאל את ישראל לא איתעכב כדי קשירות שני נגעים),

ועאכו"כ שלא אחרי כל העבודה דבני" בהתאם ל"בקולו תשמעו", הרי בודאי ש"משיח בא היום"¹⁵, ויתירה מזו – מכיון שבודאי עשו בני" תשובה, הרי ישנה ההבטחה ופס"ד ברור ש"מיד הן גאלין"¹⁶, ולא עכבן אפילו כהרף עין¹⁷, ובפרט שבודאי הוא גם כבר המצב ד"זכור", ובמילא בא משיח "ארו עם ענני שמיא"¹⁸.

ב. גילוי הטוב והעלי ("בעבר הירדן") בתשעה באב הוא בהדגשה יתירה בקביעות שנה זו, שתשעה באב חל ביום השבת, שאז התענית נדחה, וידוע פתגם רבותינו נשיאנו¹⁹ (מיוסד על דברי רבי יהודה הנשיא בגמרא²⁰ "הואיל ונדחה אידחה"), "הלואי שיהי' נדחה באמת, ויהפך לששון ולשמחה".

ונוסף לזה: מכיון שהתענית נדחה – הרי בשבת זו מודגש בגלוי רק המעלה של יום זה, זה ש"משיח נולד אז"²¹!

(11) היינו שבסוף גלות זה האחרון יש החיבור דב' הענינים – הגילוי (דכח) משה שהוא למעלה מכל ענין הגלות, וביחד עם זה הברור ד"ערבות מואב" בגלות זה האחרון (שעי"ז עשה גאולה שאין שייך אחרי גלות)*.

ויש לומר שזה מרומז גם בתפלת משה עצמה – "ואתחנן", שהתפלל משה תקט"ו תפלות ליכנס לארץ כמנין "ואתחנן" (דב"ר פי"א, י), שענינו דתקט"ו תפילות הוא "להמשיך בחי"י"ה (שהוא למעלה מבחי"ת"ק) בהעולמות שהם בבחי' מהלך ת"ק שנה** (חגיגה יג, א) כו" (אוה"ת ואתחנן ע' קטז).

(12) ש"משה ואהרן עמהם בתחלת הגאולה – יומא

* ועפי"ז אולי יש להוסיף ביאר בתורת לוי"צ (ע"י שכה) בפירושו הכתוב "הואיל משה", ש"הואיל אותיות אליהו בחי' דעת דנוקבא, משה בחי' דעת דזכורא".

אלא שבכח (תפלת) משה נפעלת הגאולה (ע"ד אליהו שהוא מבשר הגאולה), וגאולה נצחית (כיון שזה בא לאחר גלות זה האחרון).

וענין זה מרומז בכתוב "בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הזאת", כנ"ל בפנים.

** ולהעיר מהפירוש בתקט"ו - ט"ו פעמים ת"ק (אוה"ת שם סי' קג. עי"פ תנוד"ה ורגלי - חגיגה שם), היינו השלימות (ט"ו) בעולמות עצמם שהם בבחי' ת"ק, אבל זהו בהוספה על פירוש הפשוט שתקט"ו הוא ת"ק עם עוד ט"ו (ט"ו שלמעלה מת"ק).

ה. ב. תנוד"ה אחד – פסחים קיד, סע"ב.

(13) כי בודאי שתפלת צדיק מתקיימת [ובמכש"כ מצדיק גוזר והקב"ה מקיים (תנחומא וירא יט. וראה שבת נט, ב). ויתירה מזו הקב"ה גוזר וצדיק מבטל (מו"ק טז, ב. ושי"ג)], ועאכו"כ תפלת משה, שאפילו מעשי ידיו נצחיים (סוטה שם), והוא למעלה מכל ענין הגלות, ובפרט שהתפלל משה על זה תקט"ו תפלות (דב"ר שם).

(14) סנהדרין צח, א ובפרש"י.

(15) סנהדרין שם.

(16) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(17) מכליתא ופרש"י בא יב, מא.

(18) סנהדרין שם.

(19) ס' השיחות ה'ש"ת ע' 157. נתבאר בלקו"ש י"ז תמוז (נדחה) ש. ז. (חל"ג ע' 156 ואילך. המו"ל). קונטרס משיחות ש"פ בלק ש. ז. (סה"ש תשמ"ח ע' 526 ואילך. המו"ל).

(20) מגילה ה, רע"ב.

(21) איכ"ר פ"א, נא.

ולהעיר ש"משיח יצא מרות המואבי' – גילוי הטוב ש"בארץ מואב" (ראה לקו"ת חוקת טו, ג. אוה"ת נ"ד ע' נה).

ע"י הגעגועים למשיח בודאי יפעלו ויגלו ביאתו

ג. ההוראה לפועל מכל זה:

יהודים צריכים לדעת שבודאי כבר בא הזמן ש"משיח יבוא, כנ"ל בארוכה, צריך רק שיהי' געגועים למשיח, ובודאי שעי"ז יפעלו ויגלו ("ארויסרופן") ביאתו.

זה שלעת עתה עדיין לא בא – זוהי קושיא, שכל קושיא באה מהעלם והסתר הגלות, ובודאי ש"משיח בעצמו יתרחש; אבל אסור שזה יחליש יהודי ח"ו, אלא אדרבה – זה צריך לעורר עוד יותר עלי' בהעבודה "בעבר הירדן" – תוספת מרץ וחיות, להוסיף ביתר שאת וביתר עז ב"משפט" (תורה) ו"צדקה", שמביאים הגאולה, "ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה".

(משיחת ש"פ דברים תשעה באב (נדחה) ה'תשמ"ח - מונה, תרגום מאידית*)

(* התרגום הוגה ותוקן מחדש על-ידינו. המו"ל.

הקשר של יום ההילולא דהאריז"ל להגאולה

א. ה' מנחם-אב הוא יום ההסתלקות-הילולא של האריז"ל, שנקרא בכ"מ "האריז"ל החי".

תואר זה - "האריז"ל החי" – מתאים לתוכן דיום ההסתלקות:

התואר ("האר"י) ז"ל", זכרונו לברכה – הוא מצד ענין ההסתלקות, וביחד עם זה, מוסיפים ומדגישים מיד התואר "החי", ענין החיים, ואדרבה: מכיון שהתואר "החי" בא לאחר ההקדמה ד"זכרונו לברכה", מובן, שגם ענין החיים ("החי") הוא באופן של הוספה וחוזק יותר, כולל ובמיוחד – שפועל פעולתו בענינים הנראים בגלוי לעיני בשר.

וההסברה בזה – ע"פ ביאורו של רבינו הזקן באגה"ק¹ בענין ההסתלקות, ש"כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו . . מתגלה ומאיר בבחי' גילוי מלמעלה למטה . . ופועל ישועות בקרב הארץ", עד לפעולה כפשוטה בענינים הנראים לעיני בשר, היינו, שענין החיים ("החי") הוא בתוקף הכי גדול.

ובענין זה הולך וניתוסף ביום ההילולא מידי שנה בשנה באופן של חידוש – חידוש לטובה, כמובן, בטוב הנראה והנגלה.

ב. [. .] ההוראה בנוגע לפועל מיום ההילולא של האריז"ל החי – "החי יתן אל לבו"² – שיש להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בגילוי והפצת פנימיות התורה, תורתו של האריז"ל החי, ובפרט כפי שנתבאר בתורת חסידות חב"ד, באופן דיפוצו מעינותיך חוצה.

ועוד ענין בזה – שהפצת המעיינות חוצה הו"ע שהזמן גרמא גם מצד תוכנם של ימים אלו:

העבודה המיוחדת דימים אלו (בין ר"ח אב לתשעה באב) היא – להפכם לששון ולשמחה ולמועדים טובים בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.